

Nagy kópé

Krúdy Gyula új regénye

A postakocsi, amellyel bánatos utazásokat szoktunk tenni a régi Pest-Budán, nem tudom hányadszor állott elő, hogy végigdöcögjön veled, kedves olvasó, a Hatvani-utcatól a Vizivárosig, míg békésen és öszi melanchóliával tekintgetsz be a zöldszalugáteres házak félig-nyílt ablakain keresztül a szivalaku arcocskás, krinolinós dámák és kisasszonyok, kőtökálapos urak ifjuságába, szerelmeibe és szomorúságába.

Ezuttal azonban a tréfás postillon elvétette az évszázadot és egy merész fordulattal a háborús és forradalmas Budapestten bajt végig. Semmiképp sem volt ez szerencsés gondolat Krúdy Gyulától, akinek írásait finom nangulat, mély líra, befelé ívelő perspektíva; főleg a részletekre terjedő, szinte a szerzetesek-festette kódexek pepecselő tökéletességi művészete jellemzik. A lüktető élet megfogásához tágabb pupilla, izmosabb tehetség, realisabban néző szem, erősebb világítás kell. Kevesebb líra, átfogóbb koncepció.

S mit kapunk ehelyett? Szűk világnézetet, durva rököt, romlott szüzeket, apacslelkű perverz liliomokat, akik megrugdallják rajongóikat. Tehetetlen, kintartott férfiakat, elaljasodott apákat, akik saját lányaik prostituálásán örülnek. Óreg kéjenceket, elcseszegesedett, félbenmaradt karriéereket, csupa hamis szenny, erőltetett meztelenséget lírai szólamokkal, ezüstpapírba csomagolt trivialisításokat. Az öregedő lump egy 20 éves leány iránt érzett utolsó és szomorú akkorddal végződő szerelme nem új téma. A cselekmény gyér, megkomponálatlan, telve rogikái hibákkal s rossz pszichológiával.

Néhezen jóvátehető hibát követett el Krúdy Gyula ez írásával, szimpatikus, bár nem nagy skálájú tehetségének egy balsikerű, reméljük nem végzetes kiküklése ez a könyv. A mélyszívű és bánatos gondolkász ezuttal hamis hangot fogott.

B. Z.